

Entrevista a Vicenç Altaió, comissari dels actes del centenari del pintor

L'Any Miró al descobert

Se n'han anunciat les grans exposicions, però Vicenç Altaió ens descobreix una amalgama d'activitats en el camp de la música, el cinema, el teatre, la dansa, l'edició... que conformaran l'agitació cultural al voltant dels cent anys de Joan Miró.

Vicenç Altaió és el "modern oficial". Es defineix com un "traficant d'idees" i ha aconseguit ser l'home de consens de les institucions (membre de la Comissió Assessora del Departament de Cultura de la Generalitat, ex-responsable de l'Espai 10 de la Fundació Miró, col·laborador de l'Ajuntament de Barcelona). Partidari de la cultura efímera, el seu objectiu és el de crear activitats en els diversos camps culturals, al voltant de la figura de Joan Miró.

—*¿Quin pressupost té l'Any Miró?*

—Per una banda hi ha el pressupost de cada exposició o activitat i per altra banda hi ha el pressupost global de l'Any Miró. Si parlem d'aquest últim, en aquests moments encara no ho sabem, però estem amb xifres realment molt altes, crec que superaran de llarg els mil milions.

—*¿Qui els financia?*

—Cada institució financia allò que li és propi, i busca els recursos aliens a través de l'esponsorització. Hi ha patrocinadors d'empreses com el BBV o bé Iberia pel transport. També IBM —empresa propietària d'un dels murals més importants realitzats per Miró— vol col·laborar, a través de la instal·lació de la xarxa d'informatització de la Fundació Joan Miró. Comencen a haver-hi iniciatives del món empresarial al voltant de l'Any Miró. Em sembla que és un fet rellevant, perquè en aquest cas nosaltres d'una manera directa no els hem anat a buscar ja que sobretot hem primat els aspectes creatius.

—*¿En què consisteix la seva feina?*

—Vaig fent un desplegament d'activitats que girin al voltant de cadascun dels fragments del món mironià, que són enorme-ment complexes i que ocupen tot un segle.

—*¿Però com a comissari, el seu paper no és el de coordinador?*

—Evidentment, el mandat institucional que se'm demana és que sigui coordinador, però alhora també dono per entès que quan se m'encomana a mi aquesta feina és

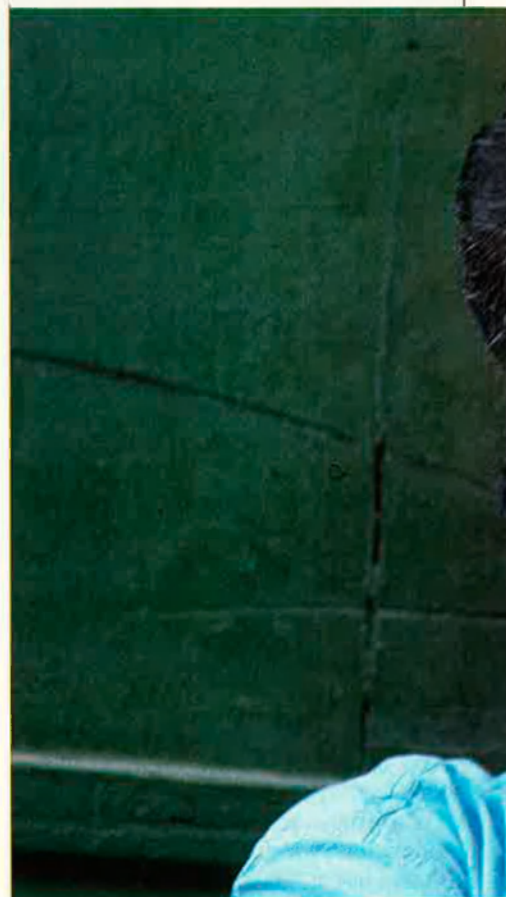
perquè hi ha la voluntat que generi iniciatives. I això es concreta en el moment de realitzar el programa. En nom del conseller de Cultura ens hem adreçat a tots els ajuntaments de Catalunya perquè se sumin a l'Any Miró, hem enviat més de 3.500 cartes a entitats del teixit associatiu de Catalunya, hem tingut converses amb totes les galeries, amb els col·legis professionals, de manera que està esclatant un programa molt múltiple.

—*¿Això vol dir que el programa d'activitats no està tancat?*

—Nosaltres tindrem un programa tancat a mitjans de febrer per tal que surti imprès per a l'ús de tothom una vegada s'obri l'exposició cabdal a la Fundació Joan Miró. Així la gent es podrà trobar tot un teixit d'exposicions en companyia d'aquesta. Però alhora, com que el programa és obert, farem una segona edició que es donarà a la tardor. Això té a veure amb una correlació de dates. L'Any Miró s'estructura en quatre dates. La primera fou el 25 de desembre passat, dia de la seva mort, en la que començava l'any. Una segona data és la commemoració del seu naixement, el dia 20 d'abril, data en què s'inaugura l'exposició antològica a la Fundació Miró de Barcelona. L'altra data significativa és el 24 de juny, *Sant Joan Miró*, on lligarem el tema més festiu i institucional en el qual els diferents ajuntaments i associacions hi participaran, s'acostaran, doncs, la cultura popular i la cultura d'avantguarda. Miró això ho tenia molt clar. El mes d'octubre iniciarem les mostres que giren entorn a la idea: *En homenatge a Joan Miró*, i per tant, la participació de ple de totes les galeries de Catalunya. Finalment, el 15 de gener donarem per closa la commemoració.

—*¿Conduir l'Any Miró, és fàcil o difícil?*

—De moment he de dir que no hi ha hagut gestions difícils, perquè la bona voluntat hi és en totes les parts. Més aviat nosal-

"Amb Madrid sempre ens passa el mateix, estem

tres estem superats per l'allau d'iniciatives, moltes de les quals no es poden arribar a garantir. L'obra del Miró, per àmplia que sigui, és reduïda. Això vol dir que hem hagut de trobar entre tots plegats recursos imaginatius per mirar de quina altra manera es pot celebrar Miró havent-hi Miró present.

—*En un principi al Palau de la Virreina s'havia de presentar una exposició sobre Miró i els seus amics. ¿Què ha passat amb aquest projecte?*

—És un projecte que s'ha desplegat en diverses exposicions. Aquest (*Joan Miró i*

els seus amics) és un dels eixos fonamentals de l'Any Miró. En aquest sentit, la galeria Joan Prats presenta una exposició sobre l'obra gràfica i la relació Prats-Miró; s'està impulsant una exposició sobre Miró i el fotògraf Francesc Català-Roca; també es presentarà una mostra d'obres de Cristòfor Ricart –amic de jumentut de Miró– a Vilanova i la Geltrú; Joan Brossa serà present al Col·legi d'Arquitectes; la Fundació Tàpies prepara una exposició del fotògraf Brassai; es mostrarà la seva relació amb el ceramista Llorenç Artigas, i amb el tapisser Royo, entre molts d'altres. En un altre sentit,

el Servei de Cinematografia de la Generalitat ha impulsat un estudi per recuperar les pel·lícules que s'han fet amb Miró o sobre Miró i que es traduirà en una publicació i un material per a les televisions. També és important la publicació de biografies i estudis sobre l'artista, com la biografia realitzada per Rosa Maria Malet d'Edicions 62, la de Glòria Picasso que prepara l'editorial Empúries, o la de Jacques Dupin; el llibre de Pere Gimferrer, *Miró i les arrels*, editat per Polígrafa... També s'editaran cartells d'artistes molt diversos, es posarà a la venda una medalla commemorativa...

en l'àmbit dels Països Catalans. També hi ha exposicions al Reina Sofia i al MOMA de Nova York. ¿Com s'han coordinat?

—Amb Madrid sempre ens passa el mateix, estem sempre amb unes relacions d'una inevitable tensió. A títol personal haig de dir que l'estat espanyol no ha estat just amb el llegat Miró, quan la majoria de les obres s'han quedat a Madrid. Molt bé que el Reina Sofia o el Prado tingui la presència d'un dels artistes més significatius de l'art contemporani, però en canvi no em sembla just que la Fundació Joan Miró de Barcelona –que era el seu gran centre, creat i impulsat per ell mateix– no s'hagués sentit corresposta amb aquest llegat. En canvi, a l'exposició del MOMA, la Generalitat hi participa d'una manera destacada.

—¿L'Any Miró és una bona ocasió per a retornar part de les obres del llegat a la Fundació?

—Ho hauríem de desitjar, però de moment aquest tipus de gestos són molt difícils. De moment no estan donant gaire bons fruits. Caldrà molts anys perquè l'estat espanyol entengui la realitat pluricultural i entengui que l'estat, si és que hi és, ho som tots i per tant que es pugui preveure en un futur que el que són testaments d'artistes i col·leccionistes puguin quedar, quan hi ha voluntat expressa, al seu territori natural.

—En aquesta internacionalització de l'Any Miró hi ha Nova York però hi falta París.

—París ja ha fet grans antològiques de Miró. En aquests moments estem treballant per tal que es commemori i es puguin presentar escultures de Miró en l'espai públic de la ciutat.

—¿Penseu cloure l'Any Miró amb un gran acte?

—De moment no tenim previst acabar amb un acte fort, per a nosaltres el més important com a cloenda, és l'edició del llibre-memòria de tots els actes que s'hauran realitzat.

—¿Què queda per explicar de Joan Miró?

—L'obra de Miró és una obra oberta. Una de les coses que propicia l'Any Miró és un debat de nova lectura de l'obra de Miró feta a través de científics. No tinc cap mena de dubte que amb teories com la del caos o la del *big-bang* –Miró que mirava des de la poesia l'univers–, ens poden arribar a oferir noves interpretacions que fins i tot eren impensables per al mateix Miró.

Montse Serra

amb unes relacions d'una inevitable tensió.”

DOMÈNEC UMBERT

Rosa Novell prepara un espectacle teatral sobre els textos de Joan Miró i els poemes que s'han dedicat a l'artista, des dels surrealistes com Breton i Éluard, fins a poetes catalans com J.V. Foix o Salvador Espriu.

—La columna vertebral de l'Any Miró seran les grans exposicions, però també hi haurà altres actes...

—Sí, en total calculo que es superaran les 300 activitats. Per exemple, en col·laboració amb el Col·legi d'Arquitectes de Barcelona es projectaran les tres pel·lícules que Pere Portabella va fer sobre Miró;

—¿Quin paper tindran els artistes més actuals?

—S'emmarquen dins una de les grans línies: *En homenatge a Joan Miró*. Així, totes les galeries de Barcelona i altres de Catalunya obriran el mateix dia de tardor amb exposicions d'homenatge a l'artista. En aquest sentit també Carles Santos prepara un concert d'homenatge o la companyia de dansa de Cesc Gelabert monta un espectacle titulat *El jardiner*, inspirat en la frase de Miró “sóc un jardiner, un vinyater...”.

—L'Any Miró no només es desenvolupa